

Asia: VN/36213/2025

Luonnos hallituksen esitykseksi yhdyskuntarakentamislainsäädännön sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

1 luku Yleiset säännökset

Näkemyksenne luvusta 1

-

2 luku Viranomaiset

Näkemyksenne luvusta 2

-

3 luku Suunnittelu

Näkemyksenne luvusta 3

Suunnittelun osalta lakiluonnos edellyttää, että yleisten alueiden suunnitelmat laadittaisiin jatkossa koneluettavassa muodossa ja niihin liitettäisiin erillinen selostus. Suunnittelussa on huomioitava aiempaa vahvemmin esteettömyys ja käytettävyys. Suunnittelussa olisi lisäksi jatkossa otettava huomioon alueen kunnossapidettävyys, ilmastonmuutoksen vaikutuksiin ja riskeihin varautuminen, kiertotalous, kulttuuriympäristön arvojen säilyminen, liikkumisen kestävyys ja luonnon monimuotoisuus. Suunnittelun vuorovaikutusvelvollisuus laajenisi koskemaan kaikkia yleisiä alueita, jotka tulisi asettaa julkisesti nähtäville. Vastaavasti suunnitelmien hyväksymispäätöksiä koskeva valitusoikeus rajattaisiin jatkossa vain suunnittelualueen rajanaapureihin, minkä arvioidaan nopeuttavan hankkeiden etenemistä ja vähentävän oikeuskäsittelyjä.

4 luku Rakentaminen

Näkemyksenne luvusta 4

-

Tulisiko katu- ja viheralueiden rakentamiselle asettaa määräaika, esimerkiksi 10 tai 15 vuotta yleisen alueen suunnitelman voimaan tulemisesta? Mitä vaikutuksia, etuja tai haittaa tällä olisi eri osapuolille? Esitysluonnoksessa ei ole asetettu tällaista määräaikaa.

-

5 luku Yleisen alueen käyttöön luovuttaminen ja lakkaaminen

Näkemyksenne luvusta 5

-

6 luku Kunnossapito

Näkemyksenne luvusta 6

-

7 luku Tekniset verkot

Näkemyksenne luvusta 7

Sääntely yhtenäistäisi käytäntöjä kuntien kesken.

Esitysluonnoksen luvussa 7 ehdotetaan säädettäväksi uusi lupamenettely teknisten verkkojen sijoittamiseen kunnan yleiselle alueelle. Tulisiko siirtyä uuteen lupamenettelyyn vai tulisiko teknisten verkkojen sijoittamisesta pysyä nykyisessä kuntakohtaisessa toimintatavassa? Lisätietoa vaihtoehtoista löydätte esitysluonnoksen luvuista 5 ja 7.

Tulisi siirtyä sijoittamislupa

8 luku Työ kadulla ja muulla yleisellä alueella

Näkemyksenne luvusta 8

-

Esitysluonnoksen luvussa 8 ehdotetaan säädettäväksi nykyisen ilmoitusmenettelyn rinnalle uusi lupamenettely kunnan yleisillä alueilla tapahtuville töille. Lisäksi ehdotetaan annettavaksi kunnalle oikeus laatia yleisiä alueita koskevat käyttömääräykset, oikeus siirtää työn aloitusajankohtaa ja oikeus kieltää työ. Mitä ajatuksia ehdotus herättää? Lisätietoa vaihtoehtoista löydätte esitysluonnoksen luvuista 5 ja 7.

Lakiluonnoksessa esitetään uusia keinoja katutöiden hallintaan liittyen, jotka nähdään hyvinä. Kunta voisi antaa yleisiä alueita koskevia käyttömääräyksiä esimerkiksi kaivutöissä yleisillä alueilla.

9 luku Hulevedet

Näkemyksenne luvusta 9

-

10 luku Maksut

Näkemyksenne luvusta 10

-

11 luku Pakkokeinot ja seuraamukset

Näkemyksenne luvusta 11

-

12 luku Erinäisiä säännöksiä

Näkemyksenne luvusta 12

-

13 luku Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

Näkemyksenne luvusta 13

Siirtymäaikojen riittävyys on keskeistä onnistuneen toimeenpanon kannalta.

Vaikutusten arviointi

A. Luonnoksessa hallituksen esitykseksi on arvioitu alustavasti yhdyskuntarakentamislain vaikutuksia. Vaikutusten arvioinnin parantamiseksi on tärkeää saada palautetta siitä, miltä osin arvioinnissa on täydennystarpeita.

Millaisena pidätte luonnoksessa esitettyä vaikutusten arviointia kokonaisuutena?

Jossain määrin puutteellisena

B. Onko jossain vaikutusten arvioinnin osassa erityistä täydentämisen tarvetta?

-

C. Mihin itse näette yhdyskuntarakentamislain keskeisimpien vaikutusten kohdistuvan? Miten kuvailisitte keskeisimpiä vaikutuksia?

Uudistukset voivat alkuvaiheessa lisätä kuntien hallinnollista työtä sekä kustannuksia uusien suunnitteluvaatimusten, tiedonhallintavelvoitteiden ja lupakäytäntöjen myötä. Kunnan näkökulmasta lakiluonnos sisältää muutoksia kuntien velvollisuuksiin ja toimintatapoihin. Luonnoksessa esitetään kunnille uutta velvollisuutta laatia yleisten alueiden kunnossapitosuunnitelma, joka koskisi myös tontinomistajien ja -haltijoiden vastuulla olevaa yleisen alueen kunnossapitoa.

Muita näkemyksiä koko luonnoksesta hallituksen esitykseksi

Vapaa sana.

Kunta pitää lain tavoitteita pääosin kannatettavina, erityisesti pyrkimystä selkeyttää sääntelyä sekä edistää kestävästä yhdyskuntarakentamista. Samalla kunta korostaa, että lainsäädännön tulisi tunnistaa Suomen kuntien erilaiset lähtökohdat. Pienten kuntien, kuten Pelkosenniemen, olosuhteet

poikkeavat merkittävästi kasvukeskuksista ja isoista kunnista, mikä tulisi huomioida sääntelyn kuntiin kohdistuvissa hallinnollisissa ja taloudellisissa vaikutuksissa.

Kunta katsoo, että se pitää yhdyskuntarakentamislain tavoitteita toimintatapojen yhtenäistämistä kannatettavina. Kunta kuitenkin korostaa, että uusien lakisääteisten velvoitteiden kuten yleisten alueiden kunnossapitosuunnitelman laatimisen, koneluettavien aineistojen tuottamisen ja tiedonhallintavelvoitteiden aiheuttama hallinnollinen ja taloudellinen lisätaakka olisi kompensoitava, sillä pienten kuntien talous- ja henkilöstöresurssit ovat rajalliset. Lain tulisi mahdollistaa joustavat ja kustannustehokkaat toimintatavat sekä huomioida myös riittävän pitkät siirtymäajat sääntelyn toimeenpanon kannalta.

Ruha Tuomas

Pelkosenniemen kunta - Kunnanhallitus 27.4.2026